

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.65>

УДК 331.5:332.1(477.87)

М. В. Бачинська,

к. е. н., науковий співробітник відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів ДУ "Інститут регіональних досліджень

імені М. І. Долішнього НАН України"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-308X>

**НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ПРАЦІ У
СТРАТЕГІЯХ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ¹**

М. Bachynska,

PhD in Economics, Senior Researcher,

*State University "Institute of Regional Studies named after M.I. Dolishnyi of the
National Academy of Sciences of Ukraine*

**DIRECTIONS OF TRANSFORMATION OF REGIONAL LABOR
MARKETS IN THE DEVELOPMENT STRATEGIES OF TERRITORIAL
COMMUNITIES OF THE CARPATHIAN REGION OF UKRAINE**

---

¹ Стаття підготовлена в рамках тематики: "Трансформація ринку праці Карпатського регіону України у перспективі повоєнного відновлення", номер ДР 0124U000984, строки виконання: січень 2024 - червень 2026.

У статті розглядаються основні напрями трансформації регіональних ринків праці у Карпатському регіоні України в контексті розвитку територіальних громад. Карпатський регіон, маючи унікальні географічні та соціокультурні особливості, зазнає значних змін у структурі ринку праці під впливом геополітичних, демографічних та економічних чинників, зокрема тривалого воєнного конфлікту, пандемії COVID-19 та процесів європейської інтеграції. В дослідженні виявлено, що трансформація ринку праці супроводжується змінами у попиті на кваліфіковані та низькокваліфіковані трудові ресурси, збільшенням гнучких форм зайнятості, посиленням міграційних процесів та змінами у діловій активності. Стаття акцентує увагу на впливі демографічних змін, структурних економічних дисбалансів і технологічної модернізації на зайнятість регіону, а також на ролі процесів децентралізації у формуванні адаптивних стратегій розвитку територіальних громад. Визначено ключові напрями, що включають адаптацію трудових ресурсів, підвищення ролі малого і середнього бізнесу, інтеграцію внутрішньо переміщених осіб та розвиток професійної освіти. Результати дослідження сприяють формуванню рекомендацій з підвищення соціально-економічної стійкості ринку праці Карпатського регіону, що є актуальним в умовах постконфліктного відновлення та інтеграції у європейський простір. Наукове обґрунтування представлених напрямів трансформації забезпечує основу для формування дієвих політик зайнятості та розвитку регіональної економіки, орієнтованих на підвищення конкурентоспроможності і якості життя населення.

The article discusses the main directions of transformation of regional labor markets in the Carpathian region of Ukraine in the context of the development of territorial communities. The Carpathian region, with its unique geographical and sociocultural characteristics, is undergoing significant changes in the structure of the labor market under the influence of geopolitical, demographic, and economic factors, in particular the ongoing military conflict, the COVID-19 pandemic, and

the processes of European integration. The study found that the transformation of the labor market is accompanied by changes in the demand for skilled and low-skilled labor, an increase in flexible forms of employment, intensified migration processes, and changes in business activity. The article focuses on the impact of demographic changes, structural economic imbalances, and technological modernization on employment in the region, as well as on the role of decentralization processes in the formation of adaptive development strategies for territorial communities. Considerable attention is paid to the integration of technological innovations into work organization processes that can stimulate the development of flexible and remote forms of employment, removing the spatial constraints of the regional labor market.

In addition, emphasis is placed on the need to create and strengthen a vocational education system adapted to the requirements of the modern market, which should contribute to increasing the professional mobility of the population and training personnel in line with the economic priorities of the Carpathian region.

Key areas have been identified, including the adaptation of labor resources, enhancing the role of small and medium-sized businesses, integrating internally displaced persons, and developing vocational education. The results of the study contribute to the formation of recommendations for improving the socio-economic stability of the labor market in the Carpathian region, which is relevant in the context of post-conflict recovery and integration into the European space. The scientific justification for the presented areas of transformation provides a basis for the formation of effective employment and regional economic development policies aimed at improving competitiveness and the quality of life of the population.

Ключові слова: трансформація ринку праці, Карпатський регіон, територіальні громади, трансформація, децентралізація, зайнятість, гнучкі форми праці, міграція, професійна освіта, соціально-економічна стійкість, регіональний розвиток.

Keywords: labor market transformation, Carpathian region, territorial communities, transformation, decentralization, employment, flexible forms of labor, migration, vocational education, socio-economic stability, regional development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Карпатський регіон України є унікальною територією зі складною соціально-економічною структурою, що підлягає значним трансформаціям у ринку праці внаслідок геополітичних, демографічних та економічних викликів. Особливо гостро ці зміни відчутні в умовах тривалого впливу воєнних дій, пандемії COVID-19 та процесів європейської інтеграції. В результаті відбувається переорієнтація попиту на трудові ресурси, зміна структури зайнятості, а також формування нових моделей трудової мобільності та зайнятості в територіальних громадах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням трансформація регіональних ринків праці в Карпатському регіоні України займалась низка науковців, зокрема складним процесом, який визначається взаємодією численних чинників та специфікою регіонального розвитку. Т. Васильців та О. Левицька, О. Рудковський [1, 2] акцентують увагу на ідентифікації просторових дисбалансів і ризиків, які виникають на тлі сучасних дестабілізаційних процесів, включаючи соціально-економічні нерівності та нерівномірність розвитку територій, що ускладнює збалансоване формування ринку праці. О. Махонюк і Н. Андрусин [3] розглядають диспропорції ринку праці в умовах війни, виділяючи тенденції зростання безробіття і кадрового дефіциту, а також обґрунтовують

перспективи послаблення цих негативних явищ за допомогою цільових стратегій, що сприяють активізації зайнятості та підтримці підприємництва. О. Мульська [4] у своєму дослідженні акцентує на соціально-трудовах дисбалансах регіонального ринку праці, пов'язаних із макроекономічними шоками, і висвітлює необхідність реалізації адаптивної політики, спрямованої на розвиток гнучких форм зайнятості, інтеграції професійної освіти з бізнес-середовищем та підтримки малого і середнього бізнесу з метою підвищення резильєнтності регіональної системи зайнятості. О. Новікова та співавтори [5] вказують на втрати трудового і освітнього потенціалу України за період воєнного стану, що дуже актуально для Карпатського регіону, де ці втрати формують додаткові виклики щодо відновлення і стабілізації ринку праці, включаючи проблеми інтеграції внутрішньо переміщених осіб та перепідготовки кадрів. Проте, недостатньо уваги приділено напрямам трансформації регіональних ринків праці у стратегіях розвитку територіальних громад Карпатського регіону України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є всебічний аналіз основних напрямів трансформації ринку праці Карпатського регіону та інтерпретація їх у контексті сучасних стратегій розвитку територіальних громад, що мають забезпечити соціально-економічну стійкість і конкурентоспроможність регіону.

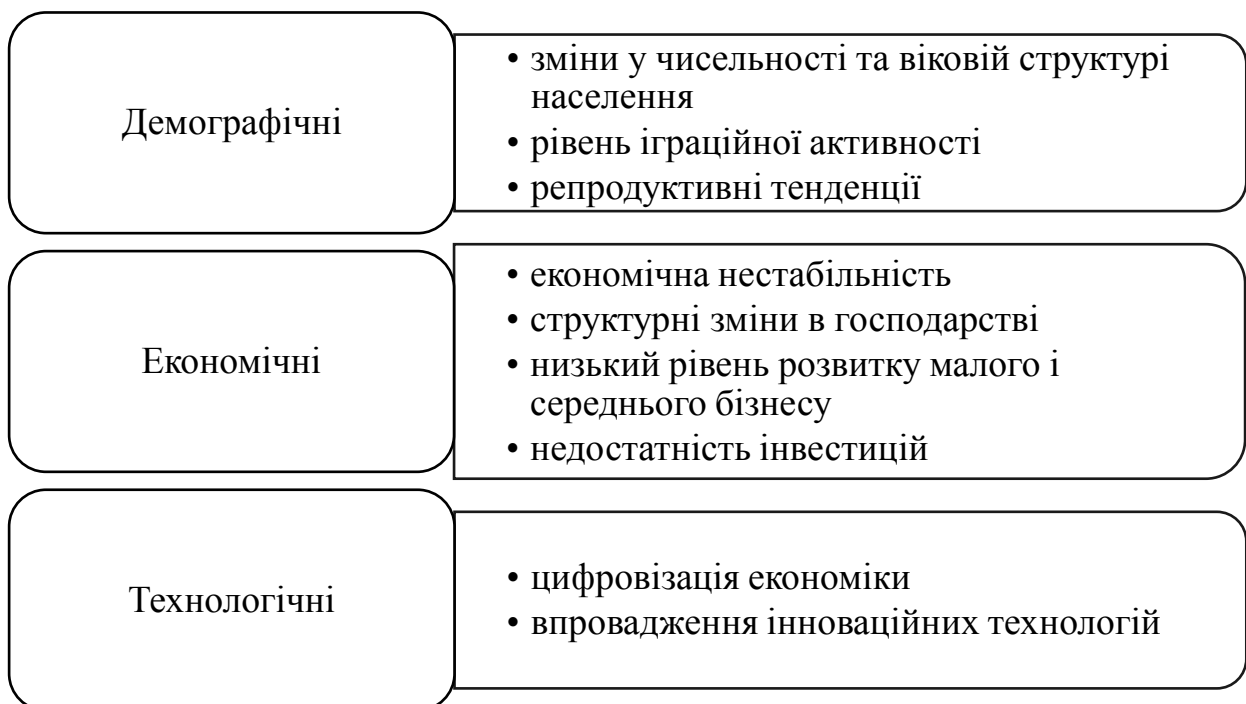
Виклад основного матеріалу дослідження. Ринок праці є важливою складовою соціально-економічної системи, від якої залежить ефективність зайнятості, розподіл доходів та соціальна стабільність на регіональному рівні. Регіональний ринок праці характеризується сукупністю трудових ресурсів, попиту і пропозиції робочої сили, а також інституційними механізмами, які регулюють ці взаємини. Особливості регіональних ринків праці зумовлені як географічними, так і соціально-економічними чинниками, що формують просторові, галузеві і структурні дисбаланси в зайнятості.

Карпатський регіон України має низку унікальних характеристик, що впливають на функціонування локального ринку праці – це гірський рельєф,

периферійне розташування, культурно-етнічна різноманітність, висока міграційна активність та обмежені можливості економічного зростання. Ці фактори створюють умови для сезонної зайнятості, нерівномірного розподілу робочих місць, а також кадрового дефіциту в пріоритетних секторах економіки [4].

Важливо підкреслити, що ринок праці в регіоні підпадає під вплив як внутрішніх структурних проблем (низької кваліфікації працівників, дисбалансів між попитом і пропозицією), так і зовнішніх потрясінь, зокрема воєнної агресії, пандемії COVID-19, що поглиблюють соціально-трудова дисбаланси і загострюють проблеми зайнятості.

Основні чинники трансформації регіонального ринку праці в Карпатському регіоні узагальнено можна класифікувати як демографічні, економічні і технологічні (рис. 1).

Рис. 1. Пріоритетні детермінанти трансформації регіонального ринку праці Карпатського регіону

Джерело: систематизовано автором на основі досліджень

Демографічні фактори відіграють визначальну роль у трансформації ринку праці Карпатського регіону, зумовлюючи суттєві зміни у чисельності та віковому складі населення, а також високий рівень міграційної активності, які разом із репродуктивними тенденціями формують сучасний профіль регіонального ринку праці. Зокрема, масова міграція молодих і кваліфікованих кадрів спричиняє дефіцит трудових ресурсів і поглиблює структурні дисбаланси, підсилюючи соціальну нерівність і ускладнюючи формування стабільної системи зайнятості. Освітня міграція, яка часто трансформується у трудову еміграцію, посилює проблему «витоку мізків», що суттєво впливає на потенціал регіонального розвитку. Висока мобільність населення супроводжується як зовнішньою, так і внутрішньою міграцією, особливо активізованою в умовах воєнного конфлікту, що, з одного боку, призводить до тимчасового перенасичення ринку праці певними категоріями працівників, а з іншого - створює можливості для оновлення людських ресурсів. У свою чергу, економічні фактори, такі як нестабільність господарської діяльності, структурні зрушення у галузевому секторі, брак інвестицій та низький рівень розвитку малого і середнього бізнесу, поглиблюють соціально-трудова дисбаланси, зміщуючи зайнятість у бік сезонної, низькокваліфікованої праці в туризмі та сільському господарстві, що забезпечує нестійкість працевлаштування і низький рівень доходів. Паралельно з цим технологічні зміни, зокрема цифровізація економіки та впровадження інноваційних технологій, створюють нові запити на професійні компетенції й формують попит на гнучкі та дистанційні форми зайнятості, які відкривають додаткові можливості для розвитку ринку праці, але вимагають реформування системи професійної освіти та безперервного підвищення кваліфікації трудових ресурсів.

Відмітимо, що процеси децентралізації в Україні, які активно тривають, суттєво впливають на механізми регулювання ринку праці в регіональному та локальному аспектах. Територіальні громади Карпатського регіону отримали розширені повноваження щодо планування економічного

розвитку, управління соціальною сферою та створення умов для поліпшення зайнятості населення.

У 2020-2025 роках регіон зазнав значних трансформацій у структурі населення, що було викликано двома основними тенденціями: посиленням зовнішньої трудової міграції та припливом внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у зв'язку із воєнним конфліктом. За даними за 2021-2022 роки, кількість офіційно зареєстрованих безробітних зменшилася близько на третину - з 115,9 тис. осіб до 77,6 тис. Це пов'язано в основному з тим, що трудова міграція місцевого населення заміщувалася ВПО з інших областей України, які виявилися більш мотивованими до працевлаштування [8].

Проте цей позитивний тренд маскує збільшення прихованого безробіття. Падіння чисельності безробітних офіційно зареєстрованих, водночас із скороченням ділової активності, свідчить про збільшення соціальної вразливості населення й нерівномірність ринку праці за якістю зайнятості. Крім того, демографічний тиск у вигляді міграційних потоків формує високу конкуренцію за робочі місця, зокрема серед низькокваліфікованих працівників, що разом із високою мобільністю населення поглиблює регіональні дисбаланси.

Значні структурні зрушення відбулися у динаміці зайнятості. В Карпатському регіоні найбільша частка зайнятого населення сконцентрована у сільському господарстві (понад 30%), торгівлі та сфері послуг (близько 25%), а також у туристичній галузі (приблизно 15%), що є традиційними секторами економіки регіону [4].

Однак, рівень безробіття залишається істотно вищим за середньодержавний показник. Станом на 2022 рік він коливався в межах 11,5% проти національного 8,7%. Особливо складною є ситуація в сільських і гірських громадах, де бракує стабільних робочих місць, і сезонна зайнятість часто є єдиною формою працевлаштування. Масове переселення ВПО спричинило додатковий тиск на локальні ринки праці, підвищуючи

конкуренцію, а в деяких випадках – зниження заробітних плат через надлишок пропозиції робочої сили [7].

Соціально-економічний стан регіонального ринку праці особливо сильно піддається негативному впливу зовнішніх факторів. Воєнний конфлікт спричинив як внутрішню, так і зовнішню міграцію, трансформуючи демографічний профіль регіону і структуру зайнятості. Потік ВПО до Карпатського регіону змінив попит на робочу силу у бік більш низькокваліфікованих і тимчасових робочих місць, а також збільшив конкуренцію серед претендентів на вакансії, що призвело до соціальних напруг.

Крім того, зовнішні чинники включають і тенденції цифровізації економіки, які прискорюють зміну структурних зрушень на ринку праці. Це стимулює появу нових форм зайнятості, таких як дистанційна і гнучка робота, але вимагає водночас розвитку системи професійної освіти і підвищення кваліфікації робітників.

Структурні зміни ринку праці Карпатського регіону проявляються, насамперед, у зростанні ваги сектора послуг і туризму, водночас зі зниженням ролі традиційних галузей промисловості і ремесел. Збільшення зайнятості у сфері туризму пов'язане з активізацією зеленого та екологічного туризму, який є стратегічно важливою галуззю для регіону. Сільське господарство модернізується, але зберігає високий рівень сезонної та тимчасової зайнятості, що відображає інституційні та технологічні обмеження розвитку (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка зайнятості в основних секторах економіки Карпатського регіону станом на 2025 рік

Сектор економіки	Частка зайнятості (%)	Тренд зайнятості (2020 – 2025 рр.)
Сільське господарство	30	зменшення через механізацію
Промисловість	20	стабільна зі зниженням вакансій
Торгівля і послуги	25	зростання
Туризм	15	швидке зростання
Інші сфери	10	незначні зміни

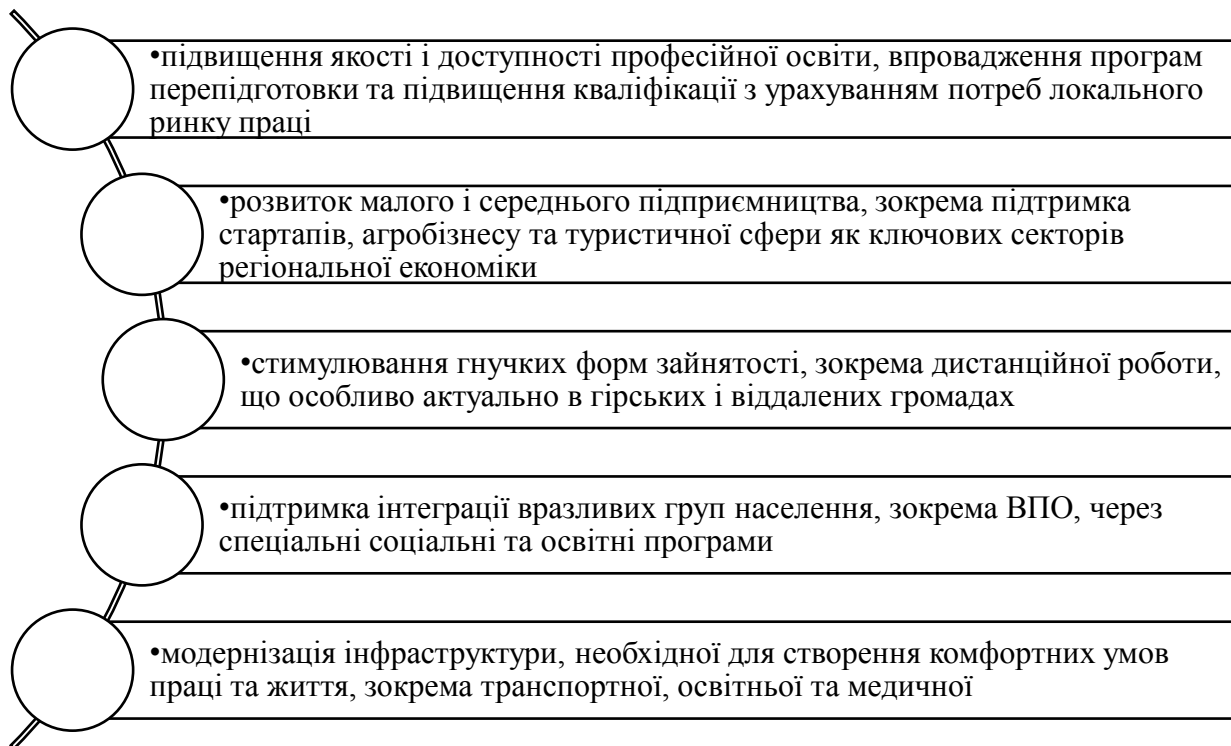
Джерело: сформовано на основі [4; 7; 9].

Таким чином, емпіричний аналіз підтверджує, що трансформація ринку праці в Карпатському регіоні відбувається в умовах складної демографічної ситуації, економічної нестабільності та впливу зовнішніх шоків, що висуває необхідність розвитку адаптивних політик і ресурсів підтримки зайнятості. Позитивним є збільшення ролі секторів послуг і туризму, але для забезпечення соціальної стабільності і економічного розвитку потрібна комплексна трансформація ринку праці з орієнтацією на підвищення якості зайнятості і професійної мобільності населення.

Щодо стратегій розвитку територіальних громад Карпатського регіону, зокрема Закарпатської області, то слід відмітити про комплексний підхід до соціально-економічного розвитку з акцентом на трансформацію ринку праці. Стратегічні документи (наприклад, Стратегія розвитку Закарпатської області на період до 2027 року [9]) визначають пріоритети, спрямовані на адаптацію трудових ресурсів до нових викликів та зміцнення конкурентоспроможності локальних ринків праці. В документах міститься глибокий аналіз демографічної ситуації, структури зайнятості, а також програмні заходи щодо створення нових робочих місць, модернізації інфраструктури освіти і підготовки кадрів, розвитку малого і середнього підприємництва та стимулювання інвестиційної активності в громадах.

Стратегії базуються на принципах децентралізації, що дає громадам можливість самостійно розвивати місцеву інфраструктуру, ухвалювати рішення щодо планування кадрів і підтримки зайнятості. Акцент робиться на розвитку ініціатив, спрямованих на скорочення безробіття, адаптацію внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та залучення молоді до підприємництва. Аналіз включає соціологічні дослідження, які показують, що основними проблемами громад є недостатність робочих місць, низька залученість населення до місцевої економіки та високий рівень міграції [6].

У регіоні наголошується стратегічна важливість збалансованого розвитку гірських і сільських територій з урахуванням їх природних ресурсів і культурно-історичних особливостей.

Рис. 2. Основні напрями розвитку ринку праці, зафіксовані у стратегічних документах

Джерело: систематизовано на основі досліджень

На практиці територіальні громади в Карпатському регіоні застосовують низку заходів, спрямованих на трансформацію ринку праці:

- забезпечення фінансування програм соціального супроводу безробітних, організація служб зайнятості, активне використання державних і обласних субвенцій на створення робочих місць;
- організація освітніх ініціатив, включаючи курси з підвищення кваліфікації, навчання новим технологіям і підтримку молодіжного підприємництва;
- активізація партнерств між органами місцевого самоврядування, бізнесом та освітніми установами для розробки програм стажувань і працевлаштування;
- впровадження технологічних інновацій, зокрема цифрових платформ для пошуку роботи, онлайн-освіти та підтримки підприємницьких ініціатив;
- підтримка релокації підприємств і створення індустріальних парків, що створюють нові робочі місця та покращують економічну базу громад.

За даними 2023 року, чисельність зареєстрованих безробітних у Закарпатській області становила приблизно 18 тис. осіб, при цьому рівень безробіття коливався на рівні 10-11%, тоді як кількість вакансій у службах зайнятості зростала на 8-10%, що свідчить про оживлення попиту на робочу силу у ключових секторах [9]. Працевлаштування безробітних активно підтримується через програми державної служби зайнятості та проекти міжнародної технічної допомоги.

Важливою практикою є орієнтація громад на залучення грантових коштів, впровадження інвестиційних паспортів, стимулювання розвитку аграрного бізнесу та туризму, що відображено у пріоритетних заходах місцевих стратегій розвитку.

Отже, трансформація ринку праці у Карпатському регіоні України є складним багатовимірним процесом, що зумовлений поєднанням демографічних, економічних, соціальних та технологічних викликів. Стратегії розвитку територіальних громад регіону спрямовані на подолання цих викликів, забезпечення соціально-економічної стійкості та підвищення конкурентоспроможності місцевих ринків праці.

Доцільно виокремити основні напрями трансформації ринку праці:

- адаптація трудових ресурсів до змін у структурі зайнятості та попиту на робочу силу;
- підвищення ролі гнучких і дистанційних форм зайнятості;
- посилення ролі малого і середнього підприємництва як драйвера ринку праці.
- інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у місцевий ринок праці;
- розвиток інфраструктури професійної підготовки та перепідготовки.

На нашу думку, окрім вище зазначеного важливим напрямом трансформації є формування регіональної платформи взаємодії між освітніми установами, бізнесом та владою, що сприяє координації підготовки кадрів і

працевлаштування. Така платформа здатна не лише прискорити реакцію на зміни у попиті на ринку праці, а й створити умови для інноваційного розвитку регіону.

Також, суттєвим викликом і одночасно можливістю є використання природних ресурсів для формування «зелених» робочих місць у сфері екологічного туризму та відновлювальної енергетики. Цей напрямок має підвищити привабливість Карпатського регіону як для інвесторів, так і для кваліфікованої робочої сили.

І останнє, рекомендовано впроваджувати комплексні методики оцінки соціальної стійкості ринку праці кожної територіальної громади, що дозволить більш точно реалізовувати політики зайнятості та адаптивні стратегії розвитку.

Таким чином, трансформація ринку праці у Карпатському регіоні у стратегіях розвитку територіальних громад охоплює різнопланові напрями: від гнучкої зайнятості і розвитку малого бізнесу до інтеграції ВПО і модернізації системи освіти. Ефективна реалізація цих напрямів вимагає тісної координації між місцевими органами влади, бізнесом та навчальними закладами, а також орієнтації на інновації та сталий розвиток.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Трансформація ринку праці в Карпатському регіоні є багатограним і складним процесом, що обумовлений як внутрішніми демографічними, соціально-економічними чинниками, так і зовнішніми викликами, зокрема воєнним конфліктом, пандемією та міграційними процесами. Виявлено, що ці фактори спричиняють структурні дисбаланси у зайнятості, підсилюють дефіцит кваліфікованих кадрів, сприяють розширенню сезонної і низькокваліфікованої праці, а також активізують процеси трудової міграції, що впливає на стабільність і соціальну згуртованість територіальних громад. Водночас, позитивною тенденцією є зростання ролі секторів послуг, туризму та гнучких форм зайнятості, що відкриває нові можливості для розвитку місцевих ринків праці. Стратегії

розвитку територіальних громад регіону орієнтовані на адаптацію трудових ресурсів до сучасних економічних викликів, підвищення конкурентоспроможності ринку праці через модернізацію систем професійної освіти, підтримку малого і середнього бізнесу, стимулювання інвестиційної активності та інтеграцію внутрішньо переміщених осіб у соціально-економічне життя.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у глибшому вивченні механізмів реалізації стратегічних ініціатив на локальному рівні, оцінці ефективності адаптивних політик зайнятості, зокрема у контексті цифровізації і розвитку інноваційних форм праці, а також розробці моделей соціально-економічної стійкості регіональних ринків праці в умовах постконфліктного відновлення.

Література

1. Васильців Т., Левицька О., Рудковський О. Структурні диспропорції і дисбаланси ринку праці областей Карпатського регіону України в умовах війни: тенденції, загрози, орієнтири політики стабілізації й використання можливостей. *Економіка та суспільство*. 2022. (37). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-37> (дата звернення: 15.09.2025).

2. Васильців, Т. Г., Левицька, О. О.. Ідентифікація просторових дисбалансів та ризиків розвитку регіональних ринків праці України в умовах сучасних дестабілізаційних процесів. *Регіональна економіка*. 2023. №4. С.35-45. URL: http://re.gov.ua/re202304/re202304_035_VasylytsivTH,LevytskaOO.pdf

3. Махонюк О.В., Андрусишин Н.І. Диспропорції на ринку праці карпатського регіону в умовах війни: сучасні тенденції та перспективи послаблення. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. Випуск 43. 2024. С. 4-12.

4. Мульська О. П. Трансформації ринку праці Карпатського регіону України в умовах соціально-трудова дисбалансів. *Академічні візії*. Випуск

46. 2025. URL:<https://doi.org/10.5281/zenodo.16905915> (дата звернення: 07.10.2025).

5. Новікова О. Ф., Хандій О. О., Шамілева Л. Л. Втрати трудового та освітнього потенціалу України за період воєнного стану. *БізнесІнформ*. 2022. №5. С. 62-69. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-62-69> (дата звернення: 11.09.2025).

6. Об'єднані територіальні громади Карпатського регіону: соціологічна оцінка : науково-аналітичне видання / Сторонянська І., Максименко А. – Львів: ІРД НАНУ, 2018. – 30 с.

7. Основні тренди ринку праці у 2025 році. *Державна служба зайнятості*. 2005. URL: <https://www.dcz.gov.ua/stat/stattrend> (дата звернення: 21.09.2025).

8. Соціальна вразливість населення Карпатського регіону України: стан, виклики, сценарії послаблення : електронне науково-аналітичне видання / за ред. д.е.н., проф. Т. Г. Васильціва. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів. 2023. 109 с.

9. Стратегія розвитку Закарпатської області на період до 2027 року. 2024. URL: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/regional%20development%20strategy%20until%202027.pdf> (дата звернення: 17.09.2025).

References

1. Vasyl'tsiv, T., Levyts'ka, O. and Rudkovs'kyj, O. (2022), "Structural disproportions and imbalances in the labor market of oblasts of the Carpathian region of Ukraine in the conditions of war: trends, threats, orientations for stabilization policy and use of opportunities", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 37. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-37>.

2. Vasyl'tsiv, T.H. and Levytska, O.O. (2023), "Identification of spatial imbalances and risks of development of regional labor markets of Ukraine in the conditions of modern destabilization processes", *Rehionalna ekonomika*, vol.

4(110), pp. 35-45, available at: http://re.gov.ua/re202304/re202304_035_VasyltsivTH,LevytskaOO.pdf (Accessed 21.09.2025).

3. Makhoniuk, O.V. and Andrusyshyn, N.I. (2024), “ Disproportions in the labor market of the Carpathian region during the war: current trends and prospects for alleviation ”, *Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii iurydychna*, vol. 43.. S. 4-12.

4. Mul'ska, O. P. (2025), “Transformation of the Labor Market in the Carpathian Region of Ukraine under Conditions of Socio- Labor Imbalances”, *Akademichni vizii*, vol. 46.. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16905915>.

5. Novikova, O. F., Khandij, O. O. and Shamileva, L. L. (2022), “Losses of the Labor and Educational Potential of Ukraine During Martial Law”, *BiznesInform*, vol. 5, pp. 62-69. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-62-69>.

6. Storoniants'ka, I. and Maksymenko, A. (2018), *Ob'iednani terytorial'ni hromady Karpats'koho rehionu: sotsiolohichna otsinka [United Territorial Communities of the Carpathian Region: Sociological Assessment]*, IRD NANU, L'viv, Ukraine.

7. State Employment Service (2005), “Main Labor Market Trends in 2025”, available at: <https://www.dcz.gov.ua/stat/stattrend> (Accessed 21.09.2025).

8. Vasyl'tsiv, T. H. (2023), *Sotsial'na vrazlyvist' naseleattia Karpats'koho rehionu Ukrainy: stan, vyklyky, stsenarii poslablennia [Social Vulnerability of the Population of the Carpathian Region of Ukraine: Status, Challenges, Mitigation Scenarios]*, DU «Instytut rehional'nykh doslidzhen' imeni M. I. Dolishn'oho NAN Ukrainy», L'viv, Ukraine.

9. USAID (2024), “Development strategy for the Transcarpathian region for the period until 2027”, available at: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/regional%20development%20strategy%20until%202027.pdf> (Accessed 17.09.2025).

Стаття надійшла до редакції 07.10.2025 р.